

Hírlapszerzési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben háshoz hozva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A sz. irkésztőség kéziratok visszadáására vagy megőzésére nem vállalkezik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Ébredés.

Irta: BERNÁT ISTVÁN.

Budapest, febr. 16.

Hosszú lethargicus álmából ébredni kezd a magyar társadalom. Sokáig tartott míg idáig eljutottunk, most azonban az ébredésre valló jelek szinte napról napra szaporodnak. A tétlenségből az actióra és rendszeres munkára való áttérés időbe kerül, de úgy látszik elfogunk érni mihamar e pontra is. A sürgős bajok, a társadalom romlását bizonyító jelek a jobbakk, a tisztábbban látók előtt világossá tették, hogy a cselekvés órája itt van. Az elmék keresik a kibontakozás utját, érdemes megfigyelni milyen irányban.

Kállay András, a ma annyit emlegetett Szabolcs vármegye egykori főispánja szükségét látja annak, hogy sajtó útján tegye közzé 40 év tapasztalatait. Panaszodik, hogy a jó példa helyett a fensőbb osztályok csepegtették bele a népbe a vallástalanság mérgeit. Leszólja a szemtelenségig elbizakodott törpe kisebbséget, mely reá nyomja bélyegét a társadalomra. Elismeri, hogy a polgári házasság a népre jó hatással nem volt s a pap elvesztvén tekintélyét, a nép vezető és tanácsadó nélkül maradt.

Szemere Miklós tegnap megjelent füzetében, melyet *Ideálnak* címezz, sürgősen követeli, hogy adják vissza a népnek régi ideáljait, hitét, bizalmát. A szociális bajokra nem lát más gyógyító szert, mint vallásunk centrális ideáját, a szeretetet.

Elynomott, háttérbe szorított törekvések kelnek ki a szivek mélyéből és köve-

telnek megvalósulást. Ugy látszik mintha az anarchia, mely az Alföld népét elborítja készülné véget vetni annak a léha, tartalom és nemesség nélküli életnek, mely a vezető osztályokat magának annyi időn keresztül lefoglalva tartotta. Legjobbaink borzalommal számítják az elhanyagolt kötelességeket, az elmulasztott alkalmakat, kik elkerülhetetlennek látják annak az iránynak elökését, mely dőre önzésével, határtalan mammon imádásával szükségsszerűvé tette a mai helyzet kifejlődését.

Az erkölcsi és anyagi nyomor jelei folyton szaporodnak. A viruló főváros, a a bürokracia terjeszkedése, a mesterségesen táplált optimismus mind nem elég immár arra, hogy a süllyedést, a követelő gazdasági és szociális politika csődjét eltakarja. Csak a kriteriumok, melyek szerint a haladást mértük hamisak voltak és helytelennek bizonyultak. A tények ereje döntötte le őket, melyeket a megbénított Cassandrák okoskodása tönkre tenni nem birt. Sokáig rágaszkodtunk ahhoz, hogy jó uton vagyunk. Az önzés uralma alatt gyűjtött kincsek elfogultakká tették bennünket és erővel igyekeztünk elhitetni magunkkal, hogy miután némeleknek igen jól megy a dolga, méltányosság s a milliók érdekeinek fölkarolása nélkül is meg fog élni a nemzet és emelkedni fog fennköltebb régiók felé.

Vajjon van-e még, ki ezt nyílt ésszel és nem üres szívvel ma is hiszi?

Nem félünk attól, hogy társadalmunk ziláltsága elpusztulásban végződnék. Meggyőződésünk az, hogy ennek ellenkezője

fog bekövetkezni. Hazánk hajója tánczol ugyan a fölkorbácsolt vizeken, de elmerülni, hiszszük az Istent, nem fog. Azt mondják azonban sokan, hogy az új kornak hajnalát a kiömlő vér fogja pirosabbra festeni. Nem akarunk e szomorú téma fölött vitatkozni. Az azonban kétségtelen, hogy ezért csak azokat illeti a felelősség, a kik segítettek megteremtteni azt a helyzetet, a melybe az ország belé jutott.

Minél kevésbé hajlandók azok, a kik ez ország sorsát intézik és törekvéseinek irányt adnak, szakítani a multtal annál erősebb, annál véresebb lesz a reakció, melylyel az új rend magának rést fog törni. Éveken át harsogták, hogy azok, akik a földnek és népének érdekét hangoztatták az agráriusok, a sötétségnek, a bűnös reakciónak emberei, most pedig ők a csalhatatlan merkantilisták hirdetik teli torokkal mily bűn volt az, mit a föld népével szemben elkövettek. Receptjeik most sem igen terjednek túl a latifundiumok szétdarabolásán s a papi javak saecularisatióján.

Másokra törnek akkor is, midőn gyógyító szereket ígérnek.

Az idők kereke azonban mi hamar keresztül fog törni rajtuk, mert a baj kettős: gazdasági és erkölcsi. Amazon segíthetünk okos agrárpolitikával, mely visszaadja a népnek a mi az övé. Amásikból azonban bármilyen nehezen essék is ez nekünk, másként nem fogunk gyógyulni, mintha reá szánjuk magunkat arra, hogy megtisztítva közéletünk Augias istállóját a belé keveredett szennyből, ki-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Lejtőn.

Irta: Mendelényi Béla.

Csiri-biri szoba. Három lépés a hossza, kettő a szélessége. Udvarra néz; kopasz banális udvarra, a hová a napsugár is csak kerülő utakon jut, a bérházak tömkelege között.

A szoba lehetőleg kopott. Kopottak benne a butorok is. Még az ablaküveg is szivárványos, homályos.

Valamiképpen visszás dolog lenne, ha ebbe a szobába küzdelmektől görnyedt férfit, vagy törődött aggastyánt tennék.

Nem is lenne helyes a kép.

Barna, fürtös fő, emelt homlok, ragyogó szemek és piros, nedves ajkak; igen, ez kell ide. Akkor megvan a kibékítő tónus. Hiszen a húsz éves ifjuság mindentüvé elviszi a maga derűjét, üdeségét és éltető melegét.

Ó, a 20-ik életév. Erő, hatalmas életerő buzog ebben a korban. Nincs, nem is lehet olyan, a mit el ne érhetne; nincs és nem is lehet olyan, a mi megakasztaná, akár egy pillanatra is. Az élet minden küzdelme, sanyarúsága kicsi dolog neki és a vad élet-halál

harczba, a kenyérért folyó dühös marakodásba belekaczag.

És minél többet botlik, annál nagyobb léptekkel törtet előre; nem tud csüggedni, mert hiszen nem csalódott még.

Pál ott áll a szoba közepén, az asztal mellett és levelet szorongat jobb kezében.

Ijed en bámul a semmibe. A levél zavarta meg. A levél, a melyik így szól:

»Fiam!

Megkaptam leveledet. Betegje vagyok mind máig. Az Isten szerelméért! hogy tudtad ezt megtenni? Azért neveltelek, azért küzdöttem hát annyit érted, hogy most, a czélnál elbukjál? Eddig büszke voltam reád, az én derék, jeles fiamra — s most nem merek az ismerősök elé kerülni. Irod, hogy ott hagyta a jogot és felcsaptál kóristának a Népszínházba. De te szerencsétlen, hát nem látod, hogy a lejtőre léptél?

A lejtőn haladsz, a melyen csak lefelé van út, de vissza, nincs! fordulj meg, most mig nem késő. És, ha már saját magadat nem is tekinted, tekintsd hát legalább özvegy anyádat, akinek mérhetetlen sok keserűséget és szívfájdalmat okoztál. Gondold meg, mit tettél

és tedd jóvá ezt a nagy botlásodat. De ne feledkezzél meg arról sem, hogy törvény szerinti jogaim vannak a közbelépésre is. Kiskorú vagy és én nem egyezem bele, hogy így elbukjál. Közbelépek, mert ez kötelességem. Ne kényszeríts erre a lépésre, ne kívánd, hogy botránny és szegényt okozzon neked a téged oly forrón szerető

Anyád.

Eddig volt a levél. És Pál csak bámult a semmibe.

Olyanformán érezte, mintha főbe ütötték volna. Egyetlen gondolatnak nem volt ura. Csak nagy keserűséget érzett.

Rettenetes módon hirtelen jött a levél; mint a Balaton rianása, a semmiből hirtelen támadt óriási baj.

Már most mit csináljon? Merre forduljon hát?

Mélységes, nagy tépelődéséből aztán felriasztotta valami. Ez is váratlanul jött.

A nyitott ablakon át csicsergő nóta szalngózott be a szobába. Kívülről, valahonnan felülről.

Üde, tiszta hangon csattogta valaki:

Nagy az én rózsám ereje.
Kilencz pandur sem bír vele.
De ha az én hangom hallja,
Sirva borul az asztalra!

REICHARD áruházában

kaphatók.

Nagyvárad, Fő-uteza.
(Orsolya zárda épület).

Bálozók figyelmébe!!

Egy pár női lack bálí czipő 1 frt 80 kr.
Egy » férfi « » » » 3 » 80 «
Selyem ingek és csokrok, Claqueueok és
egyéb férfi bálí czikkeek
rendkívül olcsó árban

Telefon összeköttetés

üztük a törvényhozás terméből az oda jog nélkül betolakodottakat. A hiba azonban első sorban bennünk van és éppen ezért saját magunknak kell vissza szerezni a régi ideálokat és visszaállítani a becsület, tisztesség és kötelességtudásnak már-már elkallódott fogalmait.

Az idő rohan, siessünk.

Az erkölcs.

Virtusnak nevezte régen a magyar az erkölcsöt, akkor amikor még volt neki és úgy őrizte, mintha apai, anyai jussa ebbe a szóba lett volna bezárva. De még vagyoniát sőt életét sem tartotta drágának, ha az ősi magyar virtusról volt szó és úgy írják régi könyvek, hogy mikor egyszer királya apellált erre a virtusra, »moriamur pro rége« kiáltott fel a magyarság és megtanította tisztelni ezt a virtust a királyára törő fél világ előtt.

Régen volt. Azóta a király nem apellált rá többé, más féle szavakat is tömtek a fejünkbe s most ha vissza gondolunk ezekre a régi időkre, nyugtalanul tekintünk körül, hol az a régi erkölcs, a régi magyar virtus és nem igen leljük meg.

Elveszett talán vagy — lassanként elkopott.

Valami idegen befolyás gyurt át bennünket. Fajunktól idegen eszmék és eselekvési módok lettek sajátunkká és ez az új módi nem olyan jó mint a régi volt, a régi pedig csak volt.

Két eszme uralta atyáinkat: nem bántani a más jussát és nem engedni a magunkét. Kegyelettel őrizték a nagy nemzet fentartó jogokat mit atyáik karddal és észszel kivitak, kegyelettel és tisztán s aki hozzá nyult a jogok szentségéhez, rá ütöttek a körmükre, akár milyen kezen voltak is azok.

Most! — A nemzetiségek meg rágalmaznak bennünket az egész világ előtt, Budapesten tanácskoznak hazánk feldarabolásáról, idegen hatalom erejére támaszkodva törnek hazánk megrontására és mi — lessük a Dreyfus ügy fejleményét, egy idegen népnél, egy idegen faj ember haza árulásának pörét.

A kormány nem törődik a nemzeti aspi-

rációkkal s bizony mondom nem csinál a dolog valami nagy amóciót, sőt azon bámulnánk nagyot, ha törödni kezdene.

A kormány nem tud jobbat a szociálizmus lecsilapítására a statáriumnál és annál a tul naiv dolognál, hogy a felelősséget e bajokért a lelkészkező papokra, melynek tekintélyét alá ásta és a jegyzőkre, kik automatákká lettek a kezében, hárítja át.

S mi azt mondjuk rá baj biz ez, de hát így szokott tenni a kormány és napirendre térünk a dolog felett.

Fel áll egy képviselő, szemére veti a kormánynak, hogy a királyi kintúntetéssel kereskedést üz és a király aláírásával titkos rut üzérkedést fejez be. Pénzért adja a nemesi kinevezéseket. Három milliót harácsolt így össze és ezt a tenger sok pénzt elpocsékolta a követválasztáskor és így érthető, hogy olyan komániát is betudott juttatni a képviselő házba, mint amilyenből pártja áll.

A beszéd szárazan, szenvedély nélkül sorolta fel ezen állításokat, akár csak egy leltárt olvasott volna fel, az ország egyik legkifogástalanabb gavallérja mondta, ugyan azon kormány pártjához tartozó férfi mondta, saját magát is leleplezve, bizonyossá lett így mind az, amiről az ellenzék sutogott, érthetővé, hogy az óriási ellenzék, hogy lett ily kicsinynyé össze törve és a beszéd után — csend van a házban, nyugodtan tárgyalnak tovább és Kossuth nem tartja szükségesnek, hogy akciót indítsanak a kormány ellen az alkotmány sértő választás és a király kézírásával üzött szörnyű visszaélés megtorlásául.

Ilyen csattanós pofon nem hangzott el a reichsrátban, mint amelyet Rohonczy beszédje adott annak a nyomorult liberális rendszernek és úgy nem szált alá a parlamentárizmus tekintélye Ausztriában a verekedés által, mint nálunk, mikor a beszédre sem reagált senki.

A marasmus teljes tünetei ezek, teljes kipusztulása annak az erkölcsnek, melyről valami régi skribler úgy irt, hogy »ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed.«

Nincs okunk haragudni, sőt jogunk sem a kormányra. Először nekünk kellett rabszolgákká lennünk, hogy így is uralkodhassanak rajtunk.

Ha nem fáj a rabszolga helyzet, mikor koncepot lesünk, akkor, sem illik érzékenykedni, mikor az arcunkba vágnak.

Igaza van Kossuthnak! ne bántuk a kormányt hisz az csak úgy uralkodik, amint ez előtt uralkodott.

Virtus kéne ahhoz, hogy a kormányt felelősségre vonjuk és meg számadoltassuk, legalább annyi virtus, amennyitől ököbe szorul az ember marka, de nincs, már ennyi sincs, elveszett, vagy elkopott lassankint.

P—y.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 16.

A folyosón ma izgalmas hírek kergették egymást. Az egyik *Kutka* Kálmánnak, a mármarosai alispán öngyilkosságának híre. Kétféle verzió is keringett az öngyilkosság okáról. Az egyik arról szól, hogy *Rosner* főispánnal való torzsalkodása vitte a halálba, a másik a mármarosai Takarékpénztár és Népbank bukásáról szól, *Kutka* Kálmánnak vagyona romjai maradtak meg . . . holttestét az Iza folyó jégburkolata alatt találták meg.

A másik hír újabb szociálista tüntetésekéről szólott *Szabolcsban*. A szocialisták hír szerint újból összetűztek a katonasággal s a lázadás áldozata immár két halott.

Azt is beszélték a folyosón, hogy *Sima* Ferencz szóba fogja hozni a *Rohonczy* leleplezéseit és Rohonczy háptáiban felfegyverkezve készül a mérközésre.

Rohonczy daczára, hogy kilépett a szabadelvű klubból, ott forgódik a szabadelvűpárt körében s élénken diskurál.

Bent a Házban az ülés lefolyása a következő volt:

Szilágyi Dezső elnök bemutatja *Angyal* József rózsahegy-i képviselő mandátumát, melyet az állandó igazoló bizottságnak kiadtak. *Psik* Lajos előadó bejelenti, hogy az állandó igazoló bizottság *Rossival* István várnai képviselő megbízó levelét rendben találta. Következett az indítvány és interpellációs könyv felolvasása. *Molnár* János a kereskedelmi minisztert fogja meginterpellálni a *levélhordók és postamesterek*

És Pálra ez a nóta csodálatosan hatott. A kezében tartott levelet összegyürte, eldobta; azután az ablakhoz lépett.

Szemközt, fenn, egy harmadik emeleti csipkefüggönyös ablakban azután megjelent a nóta bájos elkövetője.

Borzas, szöke, fitos orru hajadon volt; parázs fekete szemei csak úgy villogtak.

Kaczéran igazgatta a csipkefüggönnyet és kaczagott, trillázott, mint egy szerelmes fülemile.

Hát ettől a dalolástól áradt be egyszerre Pál szívébe a napfény, a meleg, az öröm, a boldogság.

Egy darabig hallgatta a kis fitos fülemilét azután — válaszképpen — maga is neki kezdett, tiszta, erős bariton hangján:

Szeretek én egyetleny virágom . . .

A kaczer hölgy erre duzzogva hátat fordított és a csipkefüggöny mögé bujt.

Pál pedig hirtelen az asztalhoz ült és gyorsan levelet irt. Levelet, haza, ilyenformán:

»Kedves anyám!

Nem értem, miért háborodott fel annyira. Utóvégre is eléggé érett vagyok ahhoz, hogy megítélhessem, mi válik javamra és mi káromra. Azért léptem a színi pályára, mert tehetségem és hajlamaim ide vonzanak. Szép az és biztos jövő vár ott reám.

Nem lejtőn járok, nem buktam, nem lépek vissza. Ha botrányt akar, kedves anyám, meghajlom előtte, de arról biztosítom, hogy ez életben többé nem lát. Közbe lépni joga van;

de abban nem gátolhat meg, hogy egy golyóval végét ne szakítsam feldult életemnek. Nyugodjon hát bele elhatározásomba, mert megmásíthatatlan az úgy is.

Öleli, csókolja

Palijsa.

A levelet azután borítékba tette. A borítékra czímet irt és az immár tökéletesen nyélbe süttöt választ zsebébe dugta.

Esteledett.

Pál neki készülődött, utnak indult. A Népszínházba ment. A befentes ajtón, a kacsaringós lépcsőn benső örömmel ment be és felfelé. Hogyne, hiszen belső ember volt már ő is, szerződött tag.

Jóleső bámulattal szemlélte a girbe-görbe folyosó, a szűk szobák az ezernyi zeg-zug minden rejtelmét. A sürgő-forgó, tarka alak, az örökös zsvaj, lótas-futás szinte elbódították.

Egy két kolléga, már mint a féle kóristák ráköszöntöttek, hogy: Szervusz fiam! Van egy bagód?

Ó persze, hogy örömmel tárta ki cigarettás tározója rejtelmét.

Éppen az egyik kollégának adott tüzet, mikor a folyosó fordulójánál hirtelen megjelent egy pár; bizalmasan összekapkodva és erősen disputálva.

Pál csak nézte őket.

A fitos fülemile volt, meg egy erősen horroru bankár-fiu.

A fitos aztán rákiáltott Pálra:

Szervusz fiam!

Aztán valamit sugott a bankár-fiu legyező forma fülébe. Csipős megjegyzés lehetett, mert mind a ketten felkaczagtak és így, kaczagva tüntek el az öltöző szoba ajtaján keresztül.

Pálnak — maga sem tudta miért — hirtelen az arcába szökött a vér. Roppantul röstelte a dolgot, annyi tény.

A kolléga sietve jegyezte meg:

— Nézd a kis vakarcsot, hogy adja a bankot, — pedig hát lesz a még tarkábban is.

— Tarkábban, — motyogta Pál.

— Bizony fiam tarkábban. Hanem ilyenkor még a belügyminiszter sem bírna velük. Jó, jó; láttam én már különb primadonna-jelölteket is. Ne busolj, az is ott végzi, a hol a többi.

— Hol? — riadt meg Pál.

— Hol? Hm — a dologkórházban, vagy a Rókusban. Van egy koronád?

— Van, van.

— Hoczi!

— Tessék.

— No szervusz, csönget már a dalai láma.

Ezzel a kopott ábrázatu vén kórista elrohant és ott hagyta a megzavarodott, meg-rökönyödött Pált.

Nem is tudta aztán, hogy miképpen jutott le a görbe lépcsőn, csak azt vette észre, hogy ime már haza ért.

Számtalanszor végiglépkedte szobáját és tépelődött szörnyen.

ügyében és a belügyminisztert a *csacziakatholikus kör* tárgyában, *Sima* Ferenc szintén a belügyminiszterhez intézi interpellációját a budapesti háztulajdonosok ügyében. Most tér át a Ház

a közoktatási tereze

költségvetésének tárgyalására.

Mócsy Antal az erkölcsök sülyedését a vallásosság hanyatlásának tulajdonítja. Az iskolákban nem fordítanak elég gondot. Nem a felekezetek különféleségét kárhozza, hanem azt, hogy egyik felekezet sem teljesíti vallása parancsát. Az erkölcsök sülyedését a kormány a választási visszaélésekkel idézte elő. Hisz a szegény ember meggyőződését nem követheti, mert a kormány százasokkal vásárolja meg a szavazatokat, kik pedig pénzért nem adják el meggyőződésüket, zsandárok kényszerítik a kormányra szavazni.

Nem csoda, hogy az ilyen erőszak növeli az elkeseredést a szegény nép között, melyet a súlyos adók agyonnyargatnak.

Az elkeseredést csak a *szocializmust* segíti elő, mert — ugymond — a szocializmusnak is van némi jogos alapja. A liberálisnak készíti elő a szocializmust, mert az *uzsorák* ellen nem tesz óvó intézkedéseket. Míg a szocializmust a vallásosság vezeti, nem félelmes, de mikor a vallást nem tartják szükségesnek, ott a baj semmiképp sem orvosolható.

Attól lehet tartani, hogy a szocializmus elterjed a hadsereg között, mert a hadseregnél a vallásra nem fordítanak olyan gondot, mint az iskolában.

A szocialisták a vallást magánügynek tekintik. A belügyminiszter hibát követett el, hogy a fővárosban élő szocialis vezéreket el nem fogatta. Ezen izgatók ültetik a mélyt a nép közé irataikkal.

De a Kossuth-párt is hibázott, mikor az önálló vámtérület mellett tüntetni akarván felhasználta a szocialistákat. Pfeifer azt mondta ez alkalommal, ne a főkapitányhoz menjetek, hanem hozzám forduljatok, ha tüntetni akartok. Ugyancsak Pfeifer mondta a néphez: Ne menjetek a templomba, onnan származik a ti romlásotok. Hogy a bajok megszűnjenek, vissza kell térni az Istenhez, a keresztény egyház tanaihoz.

A liberális kormány az a célja, hogy minden hatalmat a központi kormányra bizzon, s az egyházat is felhasználja politikai céljaira. A liberális kormányzat minden óvatossága dacára oda jutott, hogy a nyakában van a szocializmus. Jó lenne tehát a kereszténységhez visszatérni! Már a főiskolákban is mutatkoztak a szocialis tünetek.

Beszél továbbá a *judaismus* elterjedtségé-

Egyetlen szó kóválygott előtte szüntelen, az a »lejtő.«

S mikor a zsebébe nyult zsebkendőjéért, megzörrent ott valami. Kivette, megnézte. Tulajdon levele volt; felbontotta, elolvasta, össze- tépte, ujat irt.

»Drága jó Anyám!

Nyugodjon meg, még holnap felbontom a szerződést. Visszatérek tanulmányaim mellé és komolyan dolgozni fogok, hogy mielőbb végzett emberré lehessenek!

Óleli csókolja.

Palija.◀

Aztán lefeküdt és olvasgatni kezdte *Beóthy* Zsolt Irodalom történetét.

Az *Arany* János-ról szóló passzusban olvasta azután a következőket. »A nélkül, hogy letette volna az utolsó vizsgát, színésznek csapott föl. A szintársulat feloszlása után ennek egy töredékével egész *Mármaros-Szigetig* vándorolt; a hallatlan nélkülözések és különösen színész-társai korhely életmódja azonban kigyógyították ábrándjaiból. Azonkívül — mint maga is írja — az öntudat kigyói is marták. Egy éjjel álmában halva látta édesanyját. Nem volt maradása többé. Odahagyta a szintársulatot és utnak indult haza, gyalog.«

— Hm, hm, mondá Pál, tehát ő is a lejtőn volt ő is

Kioltotta a lámpát, befordult a falnak és — nem tudom, hogyan — de nagyon boldognak, megkönnyebbültnek érezhette magát, mert édesen elaludt.

ről, mit a keresztény ember elnézése és tétlensége előmozdit. A szocializmus szitái többnyire zsidók. Ezek szitják — mondá — az elégtelenséget, hogy arról a mozgalomról, mi Európa többi államaiban kezd vizatérni a kereszténységhez, elvonják a figyelmet. Tisztelet illeti meg azon zsidóságot, a mely jóban-rozban osztozott a magyarral. Csak a kereszténységgel lehet megmenteni a veszélyben forgó hazát. (Éljen a néppárton).

Egy pártokivüli kormánypárti.

Komlóssy Ferenc: Ismerik álláspontunkat a tanügy terén. (Ismerjük a néppárton, nagy zaj a jobb és néppárton.)

Elnök: Csendet kérek, ezután minden rendezavarás ellen a házszabályokat fogom alkalmazni. (Helyes, helyes a jobboldalon.)

Komlóssy: A földműves osztály kiképzésére nagy gondot kell fordítani. Én — mondá — a földművesnek nemcsak a munkáját, hanem a szívét is művelni, nemesíteni tartom szükségesnek. A szocializmus mindig megvolt. Eleinte csak abban nyilvánult, hogy a ki nem tudott megélni, külföldre vándorolt, kinek vallása nem adott lelki nyugalmat, áttért. De midőn látták, hogy a külföldön sem található az utca követetén a kenyér, elégtelenség kezdtek lenni s rombolni akartak. Így született meg az isten és haza fogalma, de ugyanez a megszületet a haza ellen való izgatás. A földművelési miniszter már kezdett egy programot, mely a bajokat orvosolni fogja. A szocializmus terjedésének meggátolói a hazafias tanító és a hazafias pap, azért a hazának, az államnak a hazafias tanítót és hazafias papot kell megerősíteni. E kettőt nem lehet szétválasztani. A miniszter gondoskodik a papokról a kongruában, a tanítóknál fizetésemeléssel, mert csak ők menthetik meg az ifjúságot a szocializmustól. Teljes bizalommal viseltetik a kormány iránt, kijelenti, hogy ő az állam és egyház közt jó viszony barátja, a költségvetést megszavazza. (Éljen jobbról, szónokot számosan üdvözlök. Ellenmondás a néppárton.)

Egy hang: Éljen az elv is.

Elnök az ülést 5 percze felfüggeszti.

Interpellációk.

A szünet után az *interpellációkra* került a sor.

Molnár János előbb a kereskedelmi minisztert interpellálta újból a postai alkalmazottak vasárnapi szünetek ügyében, azután a belügyminisztert interpellálta, tudatván vele, hogy a csacszi főszolgabíró eltávolította az ottani katolikus választóknak táncmulatságát azon a czímen, hogy járvány van a községben, holott az előbbi napon a szabadelvűek tartottak mulatságot s az iskolák sincsenek bezárva. Kérdi a minisztert, van-e erről tudomása?

Sima Ferenc a szocialis vezéreknél, különösen *Várkonyinál* éjjel tartott brutális és embertelen házkutatás ügyében interpellált.

Ferczel belügyminiszter kijelentette *Sima* interpellációjára, hogy a ház kutatásokat ő rendelte el és reméli, hogy majd a bíróság előtt leleplezheti ezeknek a lelketlen izgatónak bűnös és önző üzelmeit.

A többség tudomásul vette a miniszterválaszát, mely után az ülés véget ért.

A «Nemzeti Szövetség» Nagyváradon.

A Nemzeti Szövetség eszméje alig pár hónapja öltött alakot s már is országsszerte rokonszenves fogadtatásban, pártolásban részesül. Különösen Nagyváradon, lelkes férfiak buzgólkodására karolták fel az első felhívásra a szép célú egyesületet.

Mintegy 300 tagja van már eddig is az egyesületnek s az alakuló ülést márczius hó 6-án tartják meg, kiváló fővárosi egyének jelenlétében.

A szervező-bizottság tegnap délután ülést tartott *Gyalóka* y Lajos elnöklete alatt.

Jelen voltak: Dr. Adorján Ármán, Fuszek Lajos, Halász Lajos, Kerényi Miklós, Kurländer Ede, Löwenstein Zsigmond, May Sándor, Réz Mihály, dr.

Sarkadi Lajos, dr. Thury Kálmán, dr. Váry Szabó Béla, dr. Várnay Ferenc, Winkler Lajos.

Gyalóka y Lajos megnyitja a gyűlést és bejelenti, hogy a szervező bizottság szükségesnek tartotta az ünnepélyes alakuló gyűlés napját egyelőre elhalasztani, miután az előkészületek megtételére az idő rövid lett volna. A bejelentést tudomásul veszik. Dr. Sarkadi Lajos előadja, hogy a kiküldött szűkebbkörű bizottság megbízatásának eleget tett a központtal érintkezésbe lépett és az onnan nyert információk figyelembe vételével megtette a szükséges intézkedéseket. Az alakuló gyűlés napjánul márcz. 6-át tűzték ki és erre meghívták Nagyvárad város hivatalos és társadalmi előkelőségeit, valamint a vidéki szövetségek elnökeit.

Az értekezlet elfogadja ezután Dr. Sarkadi indítványát, hogy az előkelőségek és az egyesületek külön meghívó útján meghivassanak a gyűlésre. A meghívó szövegének megállapítása után a 6-iki gyűlés előkészületei ügyében tanácskoznak. Felfogják kérni Biharmegye alispánját, hogy az alakuló gyűlés helyéül a megyeháza termét a szövetség rendelkezésére bocsássa. Az alakuló gyűlés programját hat pontban állapítják meg.

A megnyitó beszédet *Gyalóka* y Lajos fogja mondani, mire az O. N. Sz. megbízottja válaszol.

A nagyvárad-i nemzeti szövetség megalakulásáról Dr. Sarkadi Lajos fog beszámolni.

Beszédek tartására felkéri még Dr. Buloyosky Józsefet és Hlatky Endrét.

Az érkező vendégeket a vonatnál fogadják; márcz. 5-én ismerkedési estély a Fekete Sas alsó termében, márcz. 6-án délben pedig a Zöldfa nagy termében diszebed lesz. Az ünnepségek rendezésébe való közreműködésre *Mezey* Mihályt kéri fel.

Az alakuló közgyűlésre a közönséget külön plakátokon is meghívják.

Ezután az ügyrend megállapítására kerül a sor. A tervezete jelentéktelen módosításokat tesznek.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 19. Tiszti estély.

Február 20. A nagyvárad-i könyvnyomdászok bálja a »Zöldfában.«

Február 20. A sakkör évi közgyűlése a sakkör helyiségében d. u. 4 órakor.

Február 20. Dr. Edelman Menyhért felolvasása: »Az alkoholizmus orvosi közegészségügyi és nemzetgazdasági szempontból.«

Február 22. Jogász táncestély a »Zöldfában.«

Február 27. Dr. Szombathy István felolvasása: »A népdalok s gondolatviláguk.«

* **Uj egyházigazgató Ujvároson.** Az újvárosi róm. kath. hitközségnek volt gondnok, neczpáli *Justh* Sándor több mint egy éve elhalálozván, helyébe *Kugler* Albert tekintélyes kereskedőt, nagybérlet a városi törvényhatósági bizottság tagját nevezte ki hitközségi gondnoknak Dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok, Az új gondnok a napokban teszi le a hivatalos esküt.

* **Mai vezércikkünk.** A magyar agráriusoknak egyik ismert vezéralakja, a kiváló szaktudós *Bernát* István írta mai vezércikkünket, melyre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét. Birjuk *Bernát* ígését, hogy máskor is felkeresi lapunkat becses cikkeivel.

* **A bikácsi plebánia betöltése.** A nagyvárad-i sz. káptalan mint kegyur bemutatása alapján *bikácsi plebánossá* bíbornok-püspökünk *Léky* Kornél nagyvárad-olaszii segédlekeszt nevezte ki. Őszintén gratulálunk!

* **Pável Mihály köszönete.** Az elmúlt hónapban tartotta meg *Pável* Mihály püspök 25 éves jubileumát püspökké szentelésének. Ünnepek messze határokra kiterjedő egyházmegyéjének hívei, s a nagyszámu üdvözlők között *Mármaros* megye szintén meleghangu üdvözlő

levélben fejezte ki örömét és jókívánatait. A vármegye üdvözlétére Pável Mihály püspök a következő szép levélben mondott köszönetet:

„Örömet, hogy az Ur Isten kegyelme megengedte püspökségem huszonötödik évfordulóját elérnem, nagyban fokozza Máramaros vármegyének ez alkalomból személyemről történt megemlékezés ésszemélyes üdvkívánata, melyet t. átírata tudomásomra hozni méltóztatott. Tizenkét éven keresztül voltam szerencsés Máramaros vármegye polgára és törvényhatósági bizottságának tagja lenni és ezen idő alatt annyira boldognak éreztem magamat, hogy lehetetlen reá folytonos hálatelt szívvel vissza nem emlékezni; mert mi teheti kedvesebbé az emberi életet, mint az ugyanazon társaságban élő tagok kölcsönös szeretete, egyetértése és egyenlőségű jót akaró barátságos hajlama, mely nemes tulajdonokkal az Ur Isten Máramaros vármegye polgárait kölcsönösen megáldani kegyeskedett; s ha ily körülmények között én is képes voltam ezen nemes vármegye és a közös magyar haza érdekét előmozdítani, azt csak a jóbarátaim segélyével eszközölhettem, mert mint püspöki külfelnyök nem nézhettem tétlenül polgártársaim buzgó törekvéseit, kik a közös jólét létesítésén oly buzgón fáradoztak. Szívem és lelkem egész melegevel szerettem mindig és fogom szeretni ezentúl is Máramaros vármegyét és annak közönségét, különösen miután jelenlegi megemlékezésökből és nagyrabecsült üdvkívánataiból tapasztalom, hogy ezen nemes vármegye közönségének szeretetét, irántam való szíves jóindulatát és barátságát inneni eltávozásom huszonöt évi időtartamának multával is birniszerencsés vagyok. Midőn a tekintetes vármegye közönségének irányomban ez alkalommal tanúsított megemlékezéseért és szíves jóindulatáért s jó kívánataiért forró köszönetemnek vagyok szerencsés kifejezést adni, egyszersmind kérem a Mindenható Ur Istent, hogy most mindenkor árássa felette áldó szent kegyelmét. Ezen forró köszönetem nyilvánítását a mélyen tisztelt vármegyei közönség tudomására hozni méltóztatásuk. Szlatinán, 1898. január hó 28-án. Pável Mihály, s. k., nagyváradi gör. szertartású kath. megyéspüspök.

* **Jól működik az adóprás.** Szerte az ország telve van panaszszal, a kereskedelem, ipar pang, különösen a vidéken az inség réme veti előre árnyékát. Nagyváradon a közigazgatási bizottság engedélyt eszközöl ki a minisztertől az adóbehajtások enyhítésére; Szokolay Tamás indítványt tesz a végrehajtások felfüggesztésére és ecseteli megkapóan azokat a borzasztó állapotokat, a melyben a szegényebb polgárság, különösen a kisiparosok szenvednek. — És az adóprás azért működik teljes szigorral. Igazolja ezt az a körülmény, hogy teljes erővel folyik Nagyváradon végrehajtással az adóbehajtás. Ilyen körülmények között természetesen még a legszükségesebbet is megvonja magától az ember, csak hogy megmentse a lefoglalt ingóságokat. Kedden, február hó 14-én olyan nagy forgalom volt a városi adóhivatalban, amilyen évtizedek óta nem volt. Reggel 8 órától 12 óráig 212 fél 20,600 frtot fizetett be különböző adók czimén. Máskor egy hét alatt alig vettek be ennyit. Az igaz, hogy most évnegyed-befizetési idő is volt.

* **Segédlelkészek áthelyezése.** Kópis József békési segédlelkészt Nagyvárad olasziba, Krisztik János bikácsi ideig. helyettes lelkészt Békésre segédlelkésszé nevezte ki bibornok-püspökünk.

* **A hadspródiskola építése.** A nagyváradi honvéd hadapród iskola törzs épületei már fele részben készen vannak, amennyiben a télen fedél alatt állottak. A tulajdonképpeni építési engedélyt azonban még mindég nem adta ki a város, mert egyes részekre csak most adták be a terveket a vállalkozók. A vegyes bizottság az építési engedély megadását java-

solja. A bizottság kikötötte, hogy az árapasztó csatornába csak eső és más csapadék vizet szabad lebocsátani.

* **Gyűjtés a román tanulók javára.** A belügyminiszter megengedte, hogy a nagyváradi román ifjak az egész országban gyűjtést indítsanak a nagyváradi szegény sorsu román tanulók segélyezésére. Csak azt köti ki a miniszter, hogy saját hitsorsosaik között s három hónapnál nem tovább, gyűjthetnek.

* **Dr. Finály Henrik temetése.** Kolozsvárott f. hó 15-én volt dr. Finály Henrik egyetemi ny. r. tanár temetése, a melyen Kolozsvár egész intelligenciája megjelent, hogy kifejezést adjon azon közrészvétnek, melylyel a város ezen egyik legtiszteltebb, legagilisabb tagjának családja iránt viseltetik. A számos szobánál szebb koszorúval elhalmozott koporsó felett a Tud. Akadémia nevében dr. Márki Sándor egyetemi ny. r. tanár, a bölcsészeti kar részéről dr. Halász Ignác dékán, az Erdélyi Muzeumegylet nevében, melynek az elhunyt elnöke volt, gr. Eszterházy Kálmán egykori honvédtársa s az egyetemi polgárság részéről Abonyi Sándor premontrai kanonok tartottak az igaz szeretet és meghatottság hangján magas szárnyalásu beszédek.

* **Hamis pénz a Kis-piaczon.** A rendőrség a piaczon tegnap letartóztatta Popovics Pálné hatyú-utczán lakost, mert a piaczon czinkelt krajczárokat akart tizfilléresekké értékesíteni. A czinkelt pénzből 23 darabot meg is találtak Popovics-nénál. Popovitsné azzal védekezett a rendőrségen, hogy őt is becsapták a pénzzel s így ő tul akart rajta adni. Popovitsné ellen az eljárást megindították.

* **Tanító kinevezése.** Idestova egy félve, hogy a várad-velencei r. kath. elemi fiúiskola egyik jeles tanítója; Sándor Alajos elhunyt. Az állást azóta helyettesítéssel töltötték be, míg most végleg be van töltve Sándor Alajos öröke. Ugyanis dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök ő Eminentiaja Verner Imre volt szeghalmi r. kath. tanítót nevezte ki a v.-velencei r. kath. fiúiskolához. — Kiváló tanerőt nyert benne a v.-velencei iskola.

* **Erdélyi György jöltevei.** A napokban elhunyt Erdélyi Györgyről irt nekrológunkban megemlékeztünk arról, hogy a szerencsétlenül járt szegény embert nagy jöltevején, Nogáll püspökön kívül egy másik váradi főpap is segítette. Erre vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy a boldogult évek hosszú során át részesült a bibornok-püspök havi adományában s ezen kívül az elaggott polgárok részére tett Kreuzler-alapítvány kamatait is kapta. Kis pénzből ami maradt jótékony czélra hagyta a megboldogult: 20 frtot a honvédmenháznak, a többit pedig a Szent-Vincze intézetnek.

* **Megmérgezett Körözs.** A Körözs megmérgezése tárgyában Nagyvárad városa megkereste a központi járás főszolgabíráját s attól azon választ nyerte, hogy az alispán már intézkedett. Mint értesülünk, a Bihar-Szilágyi olaj-ipar részvénytársaságnak nincsen engedélye a vitriol salak levezetésére s addig is, míg a helyszíni tárgyalást megtartják, el kellene zárni a levezető csatornát. A késedelem nagyon megbosszulhatja magát.

* **Köszönet nyilvánítás.** A biharmegyei takarékpénztár folyó évi közgyűléseiről 25 frtot ajándékozott a Biharmegyei és nagyváradi nőegyletnek, melyért ez uton is forró köszönetét nyilvánítja az elnökség.

* **Nagy összegű hagyomány jótékony czélra.** Megemlékeztünk róla, hogy özv. Kamenszky Imréné urad, néhai Bayer György volt nvárad kanonok testvérhuga,

végrendeletében nagy összegeket hagyott jótékony czélra. A közölt adatok nem ölelik fel mindazon jótékony adományokat, a melyeket az áldott emlékü nő hagyományozott végrendeletében s ezért a végrendeletből közöljük a fontos adatokat: Az elhunyt derék agg nő összesen 27 ezer frt felett végrendeletet a következőkben: a) a ft. nvárad i. sz. káptalan alamizsna pénztárának hagyott 500 frtot, — b) V.-Olasziban a Nogáll-féle Szt.-Vincze intézetnek hagyott: 500 frtot, — c) Testvér bátyja, Bayer György nvárad kanonokért egy évi vativumra hagyott: 500 frtot, — d) Az Urban elnyugodott önmagáért két rekviemes misére hagyott: 500 frtot, — e) a t. Kapuczinus atyáknak egy kis misére minden elhunyt rokonainak lelki nyugodalmáért hagyott: 100 frtot, — f) Bayer György kanonok alapítványa czimén 10,000 azaz tízezer frt a Nogáll-utczán levő Szt.-Vincze intézet javára hagyott olyképpen, hogy a nének ezen alapítvány kamatait maguk élvezzék szabadon és senki őket ebben ne háborgassa, se számadásra ne vonhassa; ők azonban fognak érette intézetük szellemében két leány gyermeket nevelni s ezen alapítvány jótéteményét rokonai körök: Bayer Ida, Bayer Hermina és Bayer György családja törvényes utódaival — ha akarják igénybe vehetik. — g) A végrendelet testvér bátyja arezképét egy keretes képben lefestve az irgalmas néneknek hagyja kegyeletes emlékül. — h) Temetési költségek fedezésére hagyott: 1000 frt. A többi hagyatékot rokonai közt kívánta kiosztatni. Áldott legyen a boldogultnak emléke!

* **Ügyvédi iroda átvétel.** Az ügyvédi kamara a néh. Kunyhósy János ügyvédi irodáját a család kívánságához képest Szokolay Tamás ügyvédnek adta át, aki az iratokat már Stokker József ügyvéddel leltározta is. A hivatalos lapnak a tegnapi száma közli ezt a kinevezést és egyuttal közli, hogy Kunyhósy János az ügyvédek névjegyzékéből törlötett.

* **Egy korona miatt.** Nem mindennapos eset történt hétfőn Pósa községben Egy asszony Banyó Rozália férj. Sáfian Imréné régebben kölcsön adott egy koronát Veszprémi Károly Pósa falvi lakosnak. Banyó Rozália tegnapelőtt az utczán kérte Veszprémi-t, hogy adósságát fizesse meg, mert neki szüksége van rá, mire Veszprémi bement a Sáfiané házába, ahol a tulajdonosnőt megtámadta és szitkokkal illette. Sáfiané erre a támadásra azzal felelt, hogy kiutasította a veszekedő embert házából, sőt mikor onnan menni nem akart arczul is ütötte. Veszprémi azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem haza ment s neje és sógora kíséretében visszament Banyóné házába és ott hárman vasvillával megtámadták Banyónát és több súlyos sebet ejtettek rajta. Banyóné azóta eszméletlenül fekszik lakásán és életben maradásához kevés a remény. A három tettest a csendőrség letartóztatta és bekísérték az ügyészségre.

* **A munka áldozata.** A bagaméri káptalani erdő e hó 14-én (hétfőn) megrendítő szerencsétlenség színhelye volt. Törli Sándor 32 éves érselindi béres, a ki gazdája, Rosnfeld Márk megbízásából társaival együtt fák kivágása végett járt az erdőben, egy ledülő félben levő tölgyfa oly szerencsétlenül találta, hogy menten összeesett, s mire segítség érkezett, meghalt. Halálát szegény özvegye és 3 gyermeke siratja.

* **Vigyázatlanagságból.** Álmosd közelében a Fisch tanyán hétfőn könnyen végzettszerű esemény történt Zsoldos Mihály dohányos házában. Ugyanis szülei távollétében a 13 éves Rózsika, kicsiny testvérkéjével játsza, észre-

vette, hogy a lámpából a petroleum kifogyott. S csakhamar önteni keletett az égő lámpába, mely azonban felrobbant a leány kis testvére és a nagyobbik fiu veszélyes s súlyos sebeket szenvedett, — melynek haláleset is lett volna a következménye. ha hirtelen ott nem teremnek a szomszédban lakók, kik a nagy sirást és jajveszékésre figyelmesekké lőnek és gyorsan segítségére siettek az égő gyermekeknek.

* **Megint egy czopf.** A tegnapi hivatalos ismét kiszörkésztett egy tizköltyt, a javából. Legelső oldalán, legelső közleménynek — illő elő és utó sorok kíséretében — szép poczakos cziczeros betűkkel elmondja, hogy Ő felsége báró Bezecey-t az udvari színházaknál viselt főintendánsi állásától felmentette. Lám mégis csak sokat tanulunk a magyar hivatalos lapból. Eddig ugyan édes keveset törődött szép hazának olvasó publikuma azzal, kicsoda is tulajdonképpen az osztrák udvari színházintendáns, de immár tudja, azt is, hogy ki volt, sőt azt is, hogy ki lesz. És honnan tudná mindezt, ha a Budapesti Közlöny véletlenül nem volna a világon. Hej magyar sajtó, magyar sajtó! tanulhatnál — de sokat — a hivatalostól; legalább is körültekintést és a világ fontosságú események iránt tanúsítandó érdeklődést, — de tanulhatnál még mást is a jó hivatalostól: loyaltást — a végtelenségig. A magyar publikumnak pedig nincs oka arra, hogy kétségbeessen. Ha valami nagy dolog történik — teszem fel, egy burg-beli ajtónállónak leszakad valamiképpen egy gomb a kamáslijáról — ne busuljon az olvasó, megtalálja a róla szóló referátát a körültekintő hivatalosban, ha az egész magyar sajtóban másut se.

* **A vakok budapesti országos intézetének igazgatója** a következőkben számol be az intézet részére a múlt évben befolyt adományokról: a) Befolyt adományok: »Adriai bizt. társ.« m. orsz. osztálya 10 frt, Babos Kálmán tábornok 10 frt, Beliczay Béla egy nagy csomag mézeskalácsot az intézet karácsonyfájára, Berczik Árpád 10 frt, Bloch Róbert 15 frt, »Budapesti Napló« 50 kr, Farkas és Faragó 1 frt, Fischer Laura 2 frt, Gervay Anna 1 frt, Glasz József 3 drb. téli ing és 4 üveg befőtt, dr Goldzieher Vilmos 5 frt, Habran István 20 frt, »Haladás« asztaltársaság 6 frt, Königes Róza 10 frt és egy értékes fiu-téli kabát, Kulesár János 1 frt, Lichtenegger József 2 frt, Br. Liptay Béla 5 frt, Loser Orsolya 100 frt, M. J. 2 frt, Maletits T. 1 frt, Mándlik A. 2 frt, N. N. 2 frt, N. N. 2 frt, N. N. 2 frt, N. N. 1 frt 35 kr., N. N. 1 frt 30 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Tischgesellschaft »zum Mohren« beim »Blumenstöckl« 20 frt, Schwartz Nagykikindán 5 frt, Schvarz Jakab 5 frt, Soós Vácz-körut 49. sz. 1 frt, V. P. 2 frt, Zsínkó István 5 forint. Összesen: 274 frt, egy télikabát, három téli ing és négy üveg befőtt. b) A n. é. közönség nemeskeblüségéről tanuskodó eme tekintélyes összegből hol egyszerre, hol több részletben segélyeztették a következők: Ács Géza 10 frt; Balogh András 10 frt; Biczó János 10 frt; Cucák Lenke 4 frt; Crechler József 30 frt; Faragó Ferencz 20 frt; Hühnerbein Ferencz 35 frt; Haffner Rezső 10 frt, s 1 drb. téliing; Kovácsik János 35 frt; König Albert 25 frt, egy téliing s 2 üveg befőtt; özv. Prelec Józsefné 10 frt; Pócsik Lénárd 20 frt; Seemann Ferencz 15 frt, egy télikabát és két üveg befőtt; Szántói Szabó János 30 frt. Összesen 274 frt, egy télikabát, három téliing és négy üveg befőtt. Nem mulasztatom el e kínálkozó alkalommal felemlíteni ama kedveskedéseket melyekkel néhány különösen nemesszívű pártfogónk magát intézetünket halmozza és halmozta el. Ilyenek, budapesti jótékony nőegylet évi 100 frttal már 50 éven tul farsangi uzsonnákat adat növendékeinek; továbbá, hogy id. br. Wodiáner Albertné 6 maga szintén évtizedek óta összes növendékeinknek minden karácsonykor és husvétkor egy-egy kocsira való kalácsot, gyümölcsöt és piros tojást küld; nemkülönbben Szalay Péter miniszteri tanácsos ur 6 maga szintén évente egy-egy lucullusi uzsonnával örvendeztetni meg növendékeinket. Ezen állandó pártfogóinkon kívül a lefolyt tanévben adtak még: domonyi Brüll Miksáné 6 nsga február 7-én tartandó uzsonnára 20 frtot; Feld Vilmos kegyesr. tanár szintén uzsonnára 15 frtot; Dr. Óváry Ferencz orsz. képviselő ur 6 nsga szőlőre 5 frtot. Budapest, 1897. december 7-én. Pivár Ignác s. k.,

kegyesrendi áldozópap, a vakok bpesti orsz. intézetének igazgatója.

* **Betörés.** F. hó 15-én éjjel 1 órakor ismeretlen tettesek behatoltak Pecze-Szent-Mártonban W e i g i Róbert urad. főerdész lakásába s onnan 240 frtot s több arany ékszereket emeltek el. A betörés az utca felőli ablakokon át történt a vendégszobába és irodába, hol senki sem aludt. Az előszoba ajtaján távoztak s itt elvesztették, földre ejtették a tolvajkulcsokat, miket azután a házbeliek hajnalban megtaláltak. — A tolvajokat erőlyesen nyomozták.

* **Orfeum a Zöldfában.** Tegnapelőtt óta a Zöldfa éttermében zajos az élet. A főváros egyik orfeumának, a Herzmann-féle orfeumnak vagy 10 tagja tart naponta előadást. Válogatott tagok, ügyes műsor a pódiumon és állandó derűség a publikum sűrű sorában. A mi leginkább megemlést méltó, az az, hogy lehetőleg kerüljük a sikamlós dolgokat és lényegesen más, jobb eszközökkel keresik az előadók a hatást, mint akármelyek, itt eddig megfordult silány zengeráj.

* **Védekezzünk!** Az O. M. G. E. szaklapja a »Köztelek« többször figyelmeztette gazdáközönségünket az amerikai lóhere és amerikai luczerna káros, sőt veszedelmes voltára. Az amerikai luczerna beözönlése ellen tudvalevőleg M a u t h n e r Ödön budapesti magkereskedő vette fel a harcot és ugyancsak Mauthner heti jelentéseiből olvassuk, hogy az amerikai luczernamag még folyvást oly nagy tömegben özönlök hazánkba, hogy az ilyen mag fogalmazói áraikat 4—5 forinttal leszállították és ezt körlevelekből tudtják a gazdákkal. Kötelességünknek tartjuk gazdáinkat figyelmeztetni, hogy óvakodjanak az amerikai luczernamagtól, a melyet igazi származása letagadásával tisztán, sőt európai luczernamag közé keverve árusítanak.

EGYESÜLETEK.

A zenekedvelők egyesületéből. Daniella Malvin kisasszony hangversenye alkalmából a »nagyvárad-i zenekedvelők egyesülete« zenekarának gyakorló próbája, minthogy a működő tag urak a hangversenyen teljes számban megjelenjen óhajtanak — a mai napon nem fog megtartatni. Nagyvárad, 1898. február 17. *Réz Mihály*, egyesületi igazgató.

SZÍNHÁZ.

A jövő nyári színidény. Még pár hónap választ el a nyári színidénytől s akkor meglátjuk, hogy azoknak a jóslása vált-e be, akik *Leszkay* András mellett érveltek, vagy akik *Bölony* József mellett foglaltak állást. A Bölonyi által benyújtott névsor nem nyerte meg sokaknak a tetszését s nem elégitelte ki a várakozást. Mint értesülünk, azonban folyton arra törekszik, hogy a kolozsvári színtársulatot minél jobb erővel kiegészítse. Egy levelében írja Bölony József: a társulat jó lesz, változatos műsor, Váradon még nem látott fényes kiállítás, teljes odaadás és ambíció részéről, hiszem, hogy ki fogja elégiteni Nagyvárad közönségét.

IRODALOM.

— **A Mese-Világról.** Tegnap jelent meg a csöppek lapjának 5-ik száma. Nem olyan szép illusztráció disziti ugyan a címlapot mint eddig. Hanem azért a beltartalma most is csak oly jó, mint volt a többinek. Annuska elveit ugyan nem osztjuk teljesen, mert a korcsolyázás szükséges jó és nem kerülendő rossz. Bizony minél többet mozog a gyermek, annál egészségesebb ember válik belőle. A versek és a mesék egytől egyig jók, — s csak ezek legyenek jók és eredetiek, akkor szívesen elnézzük az Annuska anti korcsolyázó elveit is.

— **„Pillangó.”** A »Pillangó« társadalmi és művészeti élelzap, második száma az állandó alakokon kívül 24 szebbnél-szebb rajzzal megjelent

és lehetőleg még gyönyörűbb kivitelben, mint az első szám. Hasonló lap magyarul még nem jelent meg és a közönség pártolását mind minden tekintetben megérdemli. A »Pillangó« szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, Teréz-körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre egy forint.

Az Országos Néplap 7-ik száma a következő tartalommal jelent meg: A szocialisták. — Több kebellet (vers.) — A miniszter urnak talán még sincs igaza. — Világiak apostolkodása az utcán. — Az életből. — Az igaz ember (beszély). — Isten nevére ne vedd hiába! (Elbeszélés a népeletről). — Nevelés Jogismeret. (A munkás törvény taglalásai). — Hazánk. — Országgyűlés. — Egy munkabeszüntetés tanulságai. — Külföld. — Hétről-hétre. — A gazda. A vetések állása. — Háztartás és a konyha. — Képeink. — Mulattató. — Találós kérdés. — Szerkesztői posta. — Piacz. — A tartalmasságában kiváló néplap rövid idő alatt szép számu előfizetőkre tett szert. Aki olvassa megszereti, aki végig olvassa megrendeli 2 frtért. P o z s o n y, F e r e n c z i e k.

ZENE és MŰVESZET.

Daniella—Abrányi hangverseny. Az a fényes hangverseny, mely Nagyvárad-város zenei történetében esemény számba megy ma fog tartatni a »Fekete Sas« nagytermében. A hangverseny iránt tanúsított érdeklődésből tekintve, Nagyvárad zene-kedvelő és művészet pártoló közönsége nagy számmal fogja képviseltetni magát ez alkalommal e gazdag műsorozatu művész estélyen. *Daniella Malvina* gyönyörű hangú énekesnő, a kinek tüneményes szép hangját az udvar iskoláztatta ki s a ki a berlini operaháznak egyik tagja. Négy nagy műziséssel megválogatott solószámmal működik közre, míg *Abrányi Dezső* az ország legelső magyar tenoristája a magyar királyi operaház e kitűnősége a világ gyöngyeiből válogatta össze pieceit. *Murányi Juliska* kisasszony, ez a nagytehetségű művésznő szavaltati száma szintén egyik vonzó érdekessége lesz a műsornak. *Vomácska Józsefről* és *Schmerhovsky Józsefről*, akit városunk művészet értő közönsége nagyon jól ismer, felesleges dicsérettel megemlékezni. Jegyek előre válthatók *Laszky Armin* könyvkereskedésében.

Azok akik előjegyeztek, kéretnek jegyeiket délelőtt 10 óráig kiváltani.

Igazságszolgáltatás.

Itélet hirdetés a Pavel ügyben. A múltkor már hírt adtunk arról, hogy a kir. kuria a kir. tábla itéletét a híres tüntetési ügyben helybenhagyta. A kir. törvényszék a kuriának ezt az itéletét holnap fogja kihirdetni a vádlottak előtt.

Elítelt tolvajok. Mult évben Váradon három csavargó több ízben megkísérelte a lopást és kétszer sikerült is nekik, mig végre rajtavesztettek.

Ez a három jómadár *Schwarcz Jakab*, *Rubin Mihály* és *Rubin Mózes* volt, akik büntársakul szövetkezve társaságban követték el a lopásokat és a prédán megosztottak.

A törvényszék tegnap vonta felelősségre őket két rendbeli lopásért, az egyiket, amelyet *Fehér Dezső* kárára követték el, akitől nagy mennyiségű fehérműt loptak el és egy főhadnagynál elkövetett lopásért, akinek arany óráját vitték el.

A három tettes közül csak kettő volt jelen a végtárgyaláson, mert *Rubin Herman* idejekorán megszökött és sehol sem lehetett megtalálni.

A törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki és *Schwarczot* három, *Rubin Mózes* pedig két havi fogházra ítélte.

Az itélet ellen egy a vádlottak, mint az ügyész felebbezték.

Após gyilkos a törvényszék előtt. Megirtuk annak idején részletesen *Gonda István*

büntetőt, aki a múlt évben egy nyári éjszaka fejszével agyon ütötte apósát, aki rögtön meg is halt. A gyilkost akkor nem tudták megtalálni, csak hónapok múlva fogta el a csendőrség Gondát, aki azután be is vallotta tettét. A törvényszék ez ügyet holnap pénteken fogja tárgyalni. Előök Milye Gyula lesz, szavazó bírák lesznek, Fásie Pál és Grám, jegyző: Nagy János. A vádlottat dr. Várady Zsigmond fogja védeni. A tárgyaló terembe csakis jeggyel lehet bemenni.

Tárgyalások és ítélethirdetések a nagyvárad kir. törvényszéknél.

Február 18.

Végtárgyalás:

Gonda István — gyilkosság.
Ile Mitru Salamon — lopás.
Boka Ágnes — lopás.
Pintye János — lopás.
Horváth Ferencz — lopás.

Ítélethirdetés:

Bercsey György és társai — magánosok elleni erőszak.

Február 19.

Vuskán János — lopás.
Eismann Sándor és társa — súlyos testi sértés.
Mészáros Imre — súlyos testi sértés.
Fánye Tógyer — lopás.
Boros József és társa — személyes szabadság megsértése.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanós.*

186. Muszka Mária — Kovács Lajos.
212. Szász Mihály — Varga Erzsébet.
220. Koszta János — Hittmann Karolin.
262. Miklósi Miklós — Balog Eszter.
170. Felföldi Sándor — Fehér Róza.
272. Kiss Benjamin — Nagy Terézia.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

223. Budai Péter s. t. — Mucz Szaveta.
225. Borza Gy. és t. — Motorka Tódor.
233. Rimszky Péter s. t. özv. — Rimszky Sándorné.
294. Dobi Julianna s. t. — Dombi István.
310. Mátéh András — Olasz Ákos.
145. M. K. kincstár — özv. Popeszku Lázárné.
146. Biharmegye árvaszék — özv. Popeszku Lázárné.
169. Thuróczky György s. t. hagyatéki ügye.
269. Ponta Ilie — Siklován Krisztina.

Előadó: *Fráter Imre.*

56. Miklean Floare — Miklean Ilie.
64. Jánosy Emma s. t. — Dr. Reismann Adolf.
68. Balogh Gábor — Balogh Sándor s. t.
139. Szelistye kö ség — Pável Mihály.

Előadó: *Bócz Géza.*

191. Czurdár Vaszalie — Opre Katieza s. t.
194. Gombos Lidia — Kiss Mihály s. t.
307. Dán Tógyer — Serban Avakum.
259. Pusztai Illés hagyatéki ügye.
287. Mlagyin Vaszali — Illés Mihály.

Előadó: *Gedeon László.*

190. Holvéd Vilmos — Krizsán István s. t.
249. Muntyán Mária — Miraunca György.
250. Bing Ede — Horga Szimeon.
252. Özv. Bregyán Gy. — Pankotai népbank.
255. Körtvélyesy Sándor — Banizs Sándor.
265. Beringye Mihály — Beringye Onucz.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

280. Benedek Mátyás — Szondi István.
281. Biharmegye tkptr. — Steiner M. Albert.

286. Biharmegye tkptr. — Komlóssy Antal örökös.
292. Mariovitcz Mér — özv. Papp Gáborné.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németül: — pler. 9.

Fredericó a rendőrségtől egyenesen Angelinának lakása felé vette az utat. Midőn Steinwenderbe ért és a helyiségben tájékozást szerzendő egy kissé megállapodott, ki írja le bámulatát, midőn az öreg Kücköt látja csendes léptekkel maga előtt ballagni.

A régi hű szolga feltalálásának öröme egészen felvillantozta Fredericót s vidáman tért be az öreg házába egy kis barátságos csevegésre s egyuttal pihenőre.

Boldog volt, hogy azt a sok keserűséget, ami a szívet nyomta, kiöntheti valaki előtt, hogy ez a valaki éppen régi, meghitt szolgálójak volt. Teljes bizalommal beszélt tehát el Kücknek a válaszuk óta vele megessett kellemetlen dolgokat: meghasonlását apjával, végül pedig szerencsétlen viszonyát Zsófiához és Angelinához.

Az öreg nagy szemeket meresztve hallgatta ki ura különös híreit s legott megjegyezte, hogy Klüvencsackhoz bejáratos lévén, igen jól ismeri és kedveli Angelinát. Már rég óta figyeli őt — ugymond, — s nem tudta magának megmagyarázni mi emésztheti ezt a kedves teremtet, a ki oly nagy lelkierővel iparkodik bánatát magában leküzdeni s mosolyog, míg a szíve vérzik.

Fredericó olyan érzéssel hallgatta az öreg szolga beszédét, mint a kinek kést döfnek a szívébe s erősen feltette magában, hogy most már egy tapodtat sem mozdul Steinwänderből, míg Angelinával nem találkozik. Mindjárt meg is kérte tehát Kücköt, tegye lehetővé neki az összejövetelt Angelinával, de nem a kapitányéknál, hanem a saját lakásán.

Az öreg helyeslőleg bólintott Fredericó szavaira s rögtön hozzálátott a megbízatás végrehajtásához.

Nem telt bele sok idő s Fredericó már az ablakon át észrevette, hogy az átellenes szomszédból Angelina, nyomában Kückkel ennek lakása felé közeledik.

A következő pillanatban feltárult az ajtó, s belépett a szobába Angelina. A csalódott szívű leány, midőn a szobában Fredericót észrevette, egész valójában megdöbbsent s halott sápadt lett.

— Ön itt? — kiáltá hátratántorodva s ijedt mozdulatot téve arra, hogy a szobát odahagyja.

— Az Istenért, mit művelsz Angelina? Menekülni akarsz előlem, a te szerető barátod elől? — szólította őt meg Fredericó gyengéd szeretettel közelítve hozzája és meleg szorításra nyujtva feléje kezét. A leány azonban hideg maradt s nem adott kezet Fredericónak. E helyett közönyös tekintettel így szólott:

— Engem állitörügyek alatt csalogattak e helyre s ha tudom azt, hogy Ön várakozik rám ebben a szobában, ugy semmi áron sem tettem volna be ide a lábamat! És most kérdelem, mit akar még Ön én tőlem? En megtaláltam a megélhetési alapot, Ön a maga menyasszonyát s így mindketten elérték célunkat és semmi közünk többé egymáshoz!

Ne higgye, hogy belőlem most az indulat beszél, oh nem! En teljes szívemből óhajtom szerencsédjét, de kérve-kérem egyszersmind engedjen át ezentul engemet sorsomnak.

Nincs erőm ahhoz, hogy ujótól felzaklassam szívemet, melyet oly nehezen tudtam lecsendesíteni, mikor Ön magától eltaszított!

— Tehát még most sem akarsz nekem megvallani, hogy hol töltötted azt a végzetes éjszakát Angelina? Tehát még barátok se maradunk ezután ha már hitvesekké nem lehetünk?

— Azt hiszem elég barátságáról tettem tanúságot Ön iránt, midőn egy más nő kedvéért Önről lemondottam a nélkül, hogy ezért csak egyetlen zokszót is hallattam volna, kegyetlenül megbüntetve magamat ezzel azért, hogy elég könnyelmű voltam Ön után jönni Európába.

— Lakhelyedet kifürkészve én azért ke-restelek fel tégedet Angelina, hogy veled kibéküljek, s mert azt hittem, hogy vigaszra, esetleg támogatásra van szükséged. Azonkívül el akartam beszélni milyen jövőre kiható, súlyos fordulat állott be helyzetemben. S itt körül-ményesen elbeszélte Fredericó mindent a mi vele utolsó együttlétük óta megessett.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Schlauch Lőrincz a királynál.

Budapest, február 16. (Saj. tud. táv.)

Ő Felsége ma déli egy óraker Schlauch Lőrincz bibornok-püspököt magához hivattván, háromnegyed óráig tartott külön kihallgatáson fogadta.

A katolikus congressus ülése.

Budapest, február 16. (Saj. tud. táv.)

A katolikus autonomiai congressus kilenczes albizottsága az összes tagok jelenlétében ma ülést tartott, melyen b. Hornig Károly, veszprémi megyés püspök és gróf Szapáry Gyula társelnökökké választottak. A kilenczes bizottság e hó 18-án, pénteken délután három óraker ismét ülést tart.

Estély gróf Karátsonyi Jenőnél.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. táv.)

Gróf Karátsonyi Jenőnél e hó 21-én, hétfőn estély lesz, melyre az ország nagyjai s a főrangú világ hivatalos.

A király a mentők bálján.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. táv.)

Ő Felségét, a mentők bálján való megjelenésekor Ottó főherczeg, Mária Jozefa főherczegnő és a bálanyák fogadták. A bál rendkívül fényes volt és kitűnően sikerült.

Schuster püspök alapítványa.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

Schuster Konstantin püspök 40,000 forintos alapítványt tett a váci városi kórház és városi árvaház javára, — azzal a kikötéssel, hogy ez alap terhére, a kórházba és az árvaházba is valláskülönbség nélkül részesítsenek mindenkit istápolásban.

Kilenczedik nap.

Budapest, febr. 15. (Saj. tud. táv.)

A mai Zola-tárgyalás meglehetősen heves volt. Pellieux vallomása közben hevesen kifakadt Zaláék ellen: »Ova intem önöket, — mondta többek között, hogy ne vigyék az ügyet a tulzásba. Ne demoralizálják a hadsereget. Hiszen talán egy közel jövő harczerét vágóhíddá teszik saját honfitársaik számára!« A kijelentés nagy hatást keltett a hallgatóság között, a mely viharosan tüntetett Zaláék ellen.

Öngyilkos alispán.

M.-Sziget, febr. 16. (Saját tud. táv.)

Kutka Kálmán alispán e hó 15-én délelőtt elünt. A rendőrség és hozzátartozói kutattak mindenütt, végre 16-án délelőtt

9 órakor az *Iza folyóban holtan találták meg*. Öngyilkossága összefüggésben van a m.-szigeti népbank bukásával, a halott sógora *Hubert* Rudolf volt az igazgató. *Kutka* alispán befolyásának tudható be az, hogy a vármegyei árvaszéki pénzek egyik részét, mintegy 100,000 frtot ott helyezték el s amennyiben a bank megbukott, ez az összeg is csak részben fog megtérülni. A városban óriási a részvét az öngyilkos alispán iránt, akit a legbecsületesebb embernek ismertek s aki csupán a sógora iránt való jóakarátának az áldozata.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. táv.) Az osztálysorsjáték mai huzásán ezer koronát nyert a 81578, kétezret a 83285, tízezret a 29170 és ezret 89132-es számú sorsjegy.

Fuchst halálra ítélték.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. táv.) Fuchs Mátyást a gellérthegyi rablogyilkost a kit a törvényszék életfogytiglan tartó fegyházra ítélt a kir. ítéltő tábla kötél általi halálra ítélté.

A Zola-perhez.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. távirata.) A Zola mellett álló párisi lapok üdvözlük a tudományos szakértők tegnapi vallomását, a kik a bordereau írását Esterházyval azonosnak jelentették ki. A többi lap kijelenti, hogy a tanúk, a kik a bordereau eredetijét nem látták, feltevések felett vitakoztak.

A megsértett vendégművésznő.

Budapest, február 16. (Saját tud. távirata.) Nemcsak színházi, hanem a főváros egyéb társadalmi köreiből is nagy izgatottsággal tárgyalják Pázmándy támadását. A megsértett vendégművésznőt, Tina di Lorenzot egymásután keresik föl a fővárosi sajtó színházi rovatainak a vezetői és kijelentik, hogy Pázmándy durva támadását a maguk részéről is a leghatározottabban visszautasítják.

Budapest, február 16. (Saját tudós. táv.) A fővárosi sajtó fényes elégtételt ad Tina di Lorenzina k. Az összes budapesti lapok szerkesztői egy ívet irtak alá, amelyben olasz nyelven kijelentik, hogy Pázmándy támadásának a magyar sajtó nem azonosítja magát. A legőszintébb tisztelettel és hódolattal adóznak a megsértett vendégművésznő iránt, úgy is mint művésznő, ugys mint nő iránt.

Azt hiszik, hogy esütörtök este Tina kisasszony föllép újra a Vigszínházban. A közönség erre az alkalomra nagy ovációra készül.

A spanyol-amerikai konfliktus vége.

Budapest, febr. 16. (Saját tudósítónk táv.) A washingtoni külügyi hivatal határozottan kijelenti, hogy semmiképen sem követelte, hogy a Dupuy de Lome levelében foglalt kifejezésekért bocsánatot kérjenek, vagy azokat visszavonják. Tisztán Spanyolország tapintatára bízták, hogy a kínos benyomást, melyet Dupuy de Lome levele keltett, eloszlassa és elvárják, hogy Spanyolország oly dezavualó nyilatkozott fog tenni, mielőtt a körülmények megköve-

telnek. A kabinet minden pillanatban jelentést vár Madridból, melylyel az eset mindkét országra kielégítő módon fog elintéztetést nyerni.

Egy Washingtoni távirat jelenti, hogy Dupuy de Lome eddigi spanyol követ New-Yorkba utazott.

Az angol alsóház ülése.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. táv.) A válaszfelirati vita további folyamán Harcourt sajnálatosnak mondta az indiai határháborút, a mely áldatlan következményekkel jár az indiai népre nézve, a mennyiben elvonja azt a produktív munkától. Sajnálja, hogy Anglia nem viseli a terhek egy részét.

Balfour, a kincstár első lordja, azt válaszolja, hogy az ellenzék politikája, úgy látszik oda irányul, hogy hagyjunk fel a határon lakó törzsek ellenőrzésével. De ez lehetetlen politika; oly politika, amely Anglia kötelezettségeivel meg nem egyeztethető. Ma magukra hagyjuk a határon lakó törzseket, azok valamely invasio esetén a támadáshoz csatlakoznának.

Erre a ház 311 szavazattal 208 ellenében elvetette Lawson-Walton módosítványát, amely rosszalta Csitral állandó megszállását és az erődök fenntartását a független törzsek területén keresztül vivő utvonalon és sajnálatosnak mondta ennek következményeit.

Török készülődések.

Budapest, febr. 16. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból távirják: Ujabb hírek szerint nem Edhem basát, hanem Envel basát, Volo parancsnokát küldötték ki Üszkübbe. Különben nincs kizárva, hogy ezt az intézkedést még meg változtatják.

Az állítólagos mozgósításról szóló hírek nem nyerne megerősítést és nem is valószínűk, mert a porta minden időben képes 8 napon belül nagyobb haderőket a thesszáliai hadseregtől elvonni és Macedoniában összpontosítani. Eddig az ottani helyőrségeket csak egy hadosztállyal szaporították. A macedonai bizottság a nagyhatalmakhoz intézendő memorandumot készít.

A porta azt válaszolta a nagy követeknek több thesszáliai helység katonai megszállásai miatt hozzá intézett iratára, hogy a faluk okkupálásának a célja az adó behajtása volt. Ez az intézkedés jogosult, mert az illető helységek az okkupált területen belül fekszenek, a mit a hivatalos atheni lapok is elismernek.

Nagy vasuti karambol.

Budapest, február 16. (Saját tudósít. táv.) Az államvasut St. Michael és Leoben között közlekedő személyvonata ma reggel az ottani államvasuti állomáson a váltó hibás állása miatt neki ment egy tehervonatnak. Mindkét mozdony és több kocsis megrongálódott; egyik vonatvezető meghalt, egy vasuti alkalmazott súlyosan, egy másik vasuti alkalmazott és egy asszony pedig könnyen megsérült.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyi-választmány ülése.

Nagyvárad város hegyi választmánya tegnap délután ülésezett s több fontos ügyet intézett el.

Jelen voltak: dr. Sipos Árpád elnök, dr. Molnár Imre, Guttmann József, Szabó József, Bordé Ferencz, Kaczián Károly, Pekanovits Imre, Wiener Miksa és Márkus János hegybíró.

A hegybíró jelentése megemlékezik arról a

véres szerelmi tragédiáról, melynek Kiss Juliska és Szathmáry Imre az áldozatai, továbbá egy lopásról. Egyébként a hegyen a közbiztonság elég jó volt s a közegészségügy is kifogástalan. A forgatás befejeztetett. A jelentést tudomásul vették.

A hegybíró jelentette, hogy a hegyi utak kiszélesítésére a felvételeket részben eszközölte. Egy bizottságnak adták ki az ügyet. Elnöke: dr. Molnár Imre, tagjai Guttmann József, Pekanovits Imre, Márkus János és Bordé Ferencz.

Felkéri polgármestert a hegyőröknek a nyugdíjasok közzé leendő felvétele iránt.

Pottássy János reáltanár, jeles vegyész, kérte az elnököt, hogy vegyelemzés, analízisük megállapítása végett a szőlősgazdák boraikból mintákat szolgáltatassanak át. — Az ajánlatért Pottássynak köszönetet mondtak. Felkéri a szőlősgazdákat, hogy bormintákat küldjenek be.

A zárszámadások elkészültek s márczius elején 3 napi közszemlére kitétetnek.

A közgyűlést márczius hó 6-án délelőtt 11 órára tűzték ki, a következő tárgysorozat-al: az 1897. évi zárszámadások; az 1898. évi költségelirányzat, 8 választmányi tag és 5 számvizsgáló bizottsági tag választása.

A szőlőtelep kezelő bizottságának megbízatása lejárván, Sipos Árpád elnökle alatt továbbra is dr. Molnár Imrét, Wiener Miksát rendes és Janky Józsefet póttagnak választották.

Ezzel az ülés véget ért.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. febr. hó 15-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 12.—. Uj 11.80. Kétsz. buza 8.50—8.90. Rozs 8.30—8.40. Arpa 5.30—5.40. Zab 6.——6.20. Tengeri: ó 5.60. uj 5.40. Borsó 15.—. Lencse 16.—. Bab 7.80. Köleskása 11.50. Burgonya 3.35. 100 kiló lángliszt 19.40, zsemlyeliszt 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.20, széna fuvarral 1.70, szalma 0.80 Szalona 63.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.45. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34, Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—, olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 32.—, uj bor 22.—, mész 1.10, kemény faszén 1.80, puha faszén 1.60, kendermag 8.70. köles 5.—, repce —, dió 22.—, mogyoró —, aszú szilva 23.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 66, sertéshus 56, juh-hus 34, vörös hagyma 10, fog-hagyma 24, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 16. Egy liter kőolaj 20.— 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag — 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi február 15-ről: Tiszta buza körülbelül 150 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 150 hltr, árpa 50 hltr, zab 80 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 350 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 75 drb, félhizott 90, sovány 180, süldő 270, malacz 850, hizott marha 35, jármás ökör 380, fejős tehén 240, borju 260, bivaly 7, juh és kecske 30, ló 481.

Marha ártáblázat 1898. február 15-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 310—340, egy pár másodrendű jármás ökör 225—290, egy pár harmadrendű jármás ökör 115—200, 1 pár fejős

